

Előfizetési árak:
 Egész évre 10.— forint
 Félévre 5.—
 Negyedévre 2.50
 Egy óra 1.—
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
 nap, vasárnap kivé-
 tével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**
 Főpiac, a város-
 ház szomszédjában.
Hirdetések:
 Egy hasábos petty
 soronként 5 krajával
 számítatnak.

Gazdaközönségünkhöz!

Debreczen, december 1.

Áldott föld ennek a mi szép hazánknak szent földje. Hófehér kenyeret ad, nektárt termel meg-ujhódó szőlőskertje, kövér fűvétől reng a hus a jószágon, kertjeiben édes gyümölcs terem, tehát nem mese, hanem jóleső valóság az, hogy a mi hazánk Kánaán földje.

És mégis panaszkodnak gazdáink, földbirtokosaink és bérlőink, hogy küzdelmes életet élnek. — Napestig dolgoznak, kezök munkáját verítékük öntözi s mikor év végén jövedelmükkel szemben odaállítják a kiadásokat azt látják, hogy fáradtságos munkájuk meddő volt és nemcsak dus jövedelmet nem hozott, hanem olykor-olykor deficizzel zárták le az esztendőt.

A közgazdasági válság súlyos teherként nehezedik a birtokos osztályra. — Különböző csapások verik a magyar gazdát évről-évre a legváltozatosabb alakban. Árvíz, szárazság, a szőlőskertek ellen-ségei phylloxera és peronospora, a szemes élet apró, sokszor alig látható pusztítói, a különféle adók, a termés alacsony ára, a munka-bér folytonos emelkedése, mind-mind bénítólag hatnak a magyar gazda tevékenységére.

Ne csodáljuk tehát, ha a birtokos osztály, mely néhány év-tizeddel ezelőtt az országhözvéle-ményét irányította, a művészetet áldozatkészségével nevelte, a tudománnyt ápolta vagyonával, minden nemes eszmét felkarolt, istápolta s kibontva burkaiból gyümölcsöz-zővé tett, most szárnyszegetten ül barázdái mellett, a jelen mostoha viszonyaik közepett nem látva semmi buzdítót a jövőre. Akinek pénze van az csak boldogul vala-hogy, de aki kis tőkével zsebében fogta meg az eke szarvát, az nem bírja a terheket és bucsut mond a gazdasági pályának, melyen nem tudott magának biztos meg-élhetést találni.

Ily viszonyok közepett való-ságos nemtői a gazdáknak a *gazdasági egyesületek*, melyek mindig szívükön hordták a birtokos osztály érdekeit és ezen műkedésük-vel kapcsolatban egyuttal használ-tak az országnak is. Megkönnyítik a gazda helyzetét, olcsó beszer-

zési forrásokat nyitnak meg s nem engedik meg, hogy a birtokosok uzsorások és lelketlen szipolyozók karmaiba kerüljenek.

Akik a gazdasági egyesületek eszméjét megpendítették s azokat egyes vármegyékben és városokban felállították, jóslélekkel látták, hogy ilyen támogató oszlopokra a magyar birtokos osztálynak nagy szüksége lesz. Használni kívántak a gazdaközönségnek önzetlenül, nagy czélok megvalósítását tűzve programjuk zászlajára nem feledve, hogy az ország gazdasági érdekeinek megvédésével, a birtokos osztály támogatásával és ennek emelésével nemcsak egyesek jólétét biztosítják, hanem hasznos szolgálatokat tesznek Magyaror-szág gazdasági fejlődésének akkor, midőn rámutatva az összetartás szükségességére közös munkára hívják fel a birtokos osztályt. Nem kíván a debreczeni gazdasági egyesület sem áldozatot, csak néhány fillért, melyet kamatok kamatjával fizet vissza azon erkölcsi támogatásban, melyre a mostani viszonyok közepett gazdáinknak égető szüksége van. — Nem az önösség vezeti a szélesebb alapokra fektetett szervezés munkájában, hanem az ország gazdasági élete fellendítésének vágya és szolgálni kíván érdek nélkül annak a birtokos osztálynak, mely az anyaföldet művelve, közvetlenül magának, közvetve pedig az ország közgazdaságának használ.

Nagy eszme, nagy czél és mégis úgy látszik, mintha a debreczeni gazdasági egyesület jóakaró szava pusztában kiáltó szóvá vált volna.

A lelkes felhívás a tömörülésre javarészen süket fülekre talált. S mikor mi azt hittük, hogy a „riadó“-ra száz és száz taggal fog szaporodni a mi minden ízében egészséges szervezetű gazdasági egyesületünk, szomoruan tapasztaljuk, hogy a felhívásnak eddig nem volt meg a kívánt sikere. Elenyésző csekély számmal jelentkeztek az új tagok, holott már nem egy ízben rámu-tattunk a tömörülés szükséges-ségére.

Nem tagadjuk, hogy rosszul esik ezt tapasztalni éppen a mi gazdaközönségünktől, mely in-

telligenciájánál, a kör iránt ta-nusított áldozatkészségével, ér-telmi erejénél és vagyonosságánál fogva páratlan az országban. — Tömörülés esetén nagy dolgokat művelhetnének és saját jólétük emelésén lendithetnének, míg így különböző utakon heresik azt a kikontakozást, a melyet önere-jükre támaszkodva, nem találnak meg sohasem.

Annál csodálatosabb mégis, hogy a magyar birtokos osztály és gazdaközönség még most is idegenkedik a gazdasági egyesü-től ahelyett, hogy anyagi és szel-lemi erejével támogatná azt ál-dásos működésében. Ezt az ide-genkedést sehogysem lehet meg-okolni, mert a gazdasági egye-letek csekély tagsági díj fejében óriási és megbecsülhetetlen elő-nyöket nyújtanak a gazdáknak és birtokos osztálynak. Közveti-tenek, mi által a birtokosok sok-kal olcsóbban juthatnak gazda-sági felszerelésekhez, hitvány áruk helyett jókat ajánlanak, beszer-zési forrásaik megbízhatók, ku-lánsak, a gazdát minden oldal-dalról támogatják, megvédik és érdekeit oltalmazzák, könnyítik megélhetését, redukálják kiadá-sait, egy szóval dajkáló karjaik közé veszik a gazdaközönséget.

Soha sem volt nagyobb szük-ség a gazdaközönség tömörülé-sére, mint éppen napjainkban, midőn nehéz viszonyok közt gazdálkodunk. Az egyesített erő, a testületi szellem, a közös érde-kek csoportosítása jelmondata a haladó világnak. Egyesek elvesz-nek a világ zürzavaros tömkele-gében, de egy jól szervezett és helyesen vezetett testület szava tulharsogja a vásári zajt.

Ez a tudat, a mostani mos-toha viszonyok és a minden ol-dalról sujtott birtokos osztály nagy és kihatásában egész gazda-sági életünket érintő érdekeik ve-zették a *debreczeni gazdasági egy-letet* is, midőn lelkes felhívásában kebelébe hívta a birtokos osztályt. Intés akart ezen szózat lenni arra, hogy mentsük meg még a megmenthetőt, nehogy akkor siránkozzunk már, midőn bajunkon nem lehet segíteni. A jóakarát, a gazdaközönség iránt érzett meleg szeretet vezette a

Az egyedüli elismert
 kellemes ízű, termé-
 szetes hashajtó szer a

Ferencz József keserűviz,

miért is általánosan kedvelté és rendkívül népszerűvé vált. A biztos és tartós hatású **Ferenoz József** vizet 10 világ-kiállításon 10 aranyéremmel tüntették ki és egy háztar-tásban sem szabadna hiányoznia.

debreczeni gazdasági egyletet. — Épen azért még egyszer szólunk a mi értelmes, a kor szavát megértő gazdaközönségünkhöz, a nagy eszméket istápoló birtokos osztályhoz és kérjük őket: lépjenek be minél számosabban a debreczeni gazdasági egyletbe. *Alljanak érdekeik védelmére a közös munkába és mihamarább látni fogják, hogy reményük nem volt csalóka ábránd, hanem beteljesült valóság. Tapasztalni fogják, hogy egyesült erővel sikereket érnek el, míg kiki önmagára hagyatva, esetleg a sors csapásaitól leverve, a mostoha gazdasági viszonyok közt elkedvetlenedve, erőképes élet helyett csak tengeni fog.*

Ez olyan igazság, melyet nem képes megczáfolni senki.

Koncz Ákos.

— **Kréta hírek.** Tegnapelőtt hirdették ki hivatalosan Krétán György görög hercegnek főbiztossá való kinevezését. A lakosság mindenütt örömmel fogadta e hirt s tüntetett a hatalmak követségei előtt, éljenezve a hatalmakat és György herceget. A mohamedán lakosság eszendően és nyugodtan viselkedett. Rendzavarás nem volt sehol. A tegnapi napnak volt azonban egy másik igen nagy jelentősége és ez az, hogy az évek óta megszakított kereskedelmi összeköttetés Görögország és Kréta között azon a napon ismét megkezdődött. Azon a napon pedig, a melyen György herceg Kánaába elindul, rendes személy- és postajáratokat nyitnak Pireusz és Kréta között. Görögország egyszóval rajta lesz, hogy a sziget ügyeit tőle telhetőleg fölvirágoztassa s hogy mennél szorosabb viszonyba hozza Görögországgal, hisz Athénban biztosra veszik, hogy az ideiglenes állapot megszüntetése után Kréta ugyis Görögországé lesz.

— **Az osztrák miniszterelnök Budapest.** Thun gróf osztrák miniszterelnök Forstner-Billau lovag miniszteri titkár kíséretében tegnap Budapestre érkezett és az Angol királynő fogadóba szállt. Dél-előtt fél tizenegy órakor az osztrák miniszterelnök a magyar miniszterelnökségben Bánffy báró miniszterelnökkel és Lukács László pénzügyminiszterrel értekezett. A megbeszélés tárgya több, a kiegyezéssel összefüggő kérdés volt. A miniszterek tanácskozása délután háromnegyed egy óráig tartott. Az osztrák kormánynak más tagja ezúttal nem érkezett Budapestre.

Országgyűlés.

Budapest, november 30.

Megint csak névszerinti szavazással kezdődik az ülés, a Szalay Károly indítványa felett, aki kinyomatni kérte az elnöki propositziót.

Egyedül a negyvennyolcas párt szavazott mellette. A nemzeti párt is, a néppárt is a többséggel szavazott.

Igy ezután a Szalay Károly indítványát támogatták 24-en, ellene voksoltak 170-en.

— Következik az elnöki előterjesztés feletti szavazás, jelenti Szilágyi Dezső.

Most feláll Polónyi Géza.

— Csak a kérdés feltevéséhez szólhat; figyelmezteti az elnök.

— Akkor ahhoz — igéri Polónyi — és csakugyan erről nem szólt egy szót se. Kijelenti, hogy joga volna házszabályvitát kezdeni, miután az elnöki propositziót előbb tárgyalni kellett volna és hogy ezt nem teszi, kizárólag az elnök iránt érzett tiszteletének eredménye.

Ebből a felszólalásból kiviláglott, hogy a negyvennyolcasok maguk se óhajtják elnyujtani ezt a kényes ügyet és Polónyi fáradozása eredménytelen maradt. A névszerinti szavazás holnapra halasztását se kérték.

Még egy névszerinti szavazást élvezhetett a Ház.

Déli negyed egykor jelenti az elnök, hogy a képviselőház 150 szótöbbséggel fogadta el a következő előterjesztését:

Mélyen áthatva koronás királyunk iránti hódolat és ragaszkodás érzelmeitől, mondja ki a Ház, hogy f. évi december 2-án, az e napon tartandó egyházi isteni tiszteletre tekintettel, ülést nem tart; egyszersmind fejezze ki a Ház jegyzőkönyvileg bensőleg átértett örömét és hódolatteljes szerencsekívánatait arra vonatkozólag, hogy a nemzet felett örökös isteni gondviselés kegyelme Ő felsége boldogító uralkodását hosszú időre kiterjesztette.

— Eljen a király! — dörög viharosan a jobboldal.

— Eljen a haza! — kiáltja Madarász József.

A jobboldali ováció felkapja ezt a kiáltást is és most már együtt zug a kiáltás:

— Eljen a király! Eljen a haza!

Az indemnítási vita első szónoka Reitter János nemzeti párti volt, aki a Rába-szabályozásról mondott egy végtelen szónoklatával pár év előtt a Ház legrettegettebb távbeszélői közé iktatta be a nevét. A vigasztalan unalom képe borult a Háza, mialatt a fura, német kiejtésű, savanykás képű férfiú álombaringató egyhangusággal ontotta a szót.

Egy pikáns momentuma azonban mégis volt a nemzeti párti honatya szónoklatának. A jó embernek nagyon fájt a Pulszky Ágos beszéde és malicziózus hangsúlyozással mondotta:

— Jobb lett volna ezt a beszédet is az el nem mondott beszédek sorába iktatni.

Viharos derűtség hangzott fel erre a mondásra, a minnek az volt a magyarázata, hogy a szónok második szomszédja Károlyi István gróf volt, a ki idáig a legnagyobb odaadással hallgatta az ő elvtársát. Már pedig az el nem mondott beszédek idáig tudvalevőleg a nemes gróf privilégiumát képezték.

Reitter János különben hü maradt hagyományaihoz, közel két óra hosszat beszélt, végezetül pedig a Rábaszabályozási kölesön dolgában határozati javaslatot nyujtott be.

TÁRCZA.

A nagy semmi.

— Novella. —

Irta: George Bonnamour.

Regnault Maxime gépiesen megállott dolgozó szobája nagy velencei tükre előtt. Megerősítette fehér nyakkendőjét. Szálas, karesu természetén lehellet finomságával feszült a fekete frakk. Bágyadt mosolylyal visszaült íróasztalához, a melyen rózsaszín borítékos aktacsomókból még szanaszét heverő egyéb, írásokból avas tintaszag áradt a szoba levegőjébe.

Regnault híres bűnügyi védő, azok az írások pedig a legaljasabb emberi bűnök krónikái. Az ügyvéd minden visszataszító érzés nélkül forgatta a lapokat; régen leküzdötte az undort, a mit a hitványosság kelt a tiszta emberben.

Elénk képzelő teketsége olvasás közben hatalmasan működni kezdett. Megelevenedett az elfakult papiros, megmozdult a szintelen sorok, alakok kelt ki belőlük, emberek, a kinek arcán lelküknek minden indulata tükröződött. Gyűlölet, irigység, féltékenység sugárzott a szemekből, ott fészkelte a szájuk szegletén, ott viharzott dühös taglejtéseikben, a melyekkel ezek a fantomok szinte fenyegetni látszottak ügyvédjüket, a kire félnék vagy ezinikus vallomásaik titkát bízták: nyomorukat vagy lelkük aljasságát.

Ez este azonban Regnault ügyvéd szokatlan bátorságot érzett; ez a munka, melynek máskor egész szenvedélylyel áldozott, leküzdhetetlen undort keltett benne.

Nagy hirtelen félre is dobta az aktacsomót a melynek tanulmányozásába belekezdett. Elvágyott innen, ki a szabad levegőre s szinte megfájdult a szive a kívánságtól: feledni a sok szegényt, aljasságot, but, bajt, a miben hivatása belekeverte. A mint azonban szökni akarna dolgozószobájából, jegyzőknaplója elefántcsont sárga színű lapjáról szemébe ötlük a reszkető kézzel odavetett jegyzet; Madame Hardillier, csütörtökön este hat órakor, a naptár rovatóban pedig vörös betűkkel: december 10.

Megrohanták az emlékek.

Viszont látta Robignyék szalonját, a hol először találkozott vele.

Rögtön lekötötte sújtásos bája a fiatal asszonynak; ovál arca és mályvaszínűszemei az isteni Jucundóhoz hasonlók.

Mint a Leonardo da Vinczi képe, Hardillier asszony fűrészhetetlen mosolylyal mosolygott reá, a mi az ügyvédet végkép rabjává tette. Ez asszony szerelmet és misztikus bűbájt lehelt felé. Renault megtudta Robignyéktől a fiatal asszony kényes helyzetét; férje állami küldetésben a szélső Keletre utazott s csak kevesen tudták, hogy ez a küldetés csendes preludiuma egy válópörnek...

Első találkozásuk, rövid beszélgeté-

sük felzaklatta az ügyvéd nyugalmát; nem tudott aludni, róla álmodozva ébren töltötte az éjjelt. Mikor nemsokára viszontlátta, Regnault nagy gyönyörűséggel észlelte, hogy a kedves teremtés annyira hatalmába ejtette szívét, mintha a kezébe tartaná; finom fehér kezében, a melyen egyetlen gyűrű sem ragyogott.

Hosszu napokon át udvarolt neki s elkészerítette az asszony mosolygó szilárd-sága. Amikor végre győzött, a szerelem részegítő gyönyörében glóriás fénybe öltözött a világ körülötte. A dolgok, a tárgyak oly szépség mezében jelentek meg neki, a miről eddig halvány sejtélme sem volt. Az agya, a keble dagadt az érzelmektől, erős volt, büszke volt, a szava férfias csengésű; fiatal kartársai irigyelték.

Ebben a remegő extázisban eltöltött körülbelül egy esztendő. Sem az asszony, sem ő nem gondolt arra, hogy ennek vége is szakadhat. Pedig hát vége szakadt, kiméletlenül, brutálisan.

Az ügyvéd hónapokon keresztül érezte a hirtelen szakadás lesújtó hatását.

Egy este Hardillier asszony váratlanul a lakásán termett, Nagyon halvány volt és reszketett. Szó nélkül leült, levelet vett ki a zsebéből és odanyujtotta kedvesének. Regnault olvasni kezdte a levelet és minél előbbre haladott, annál élesebben érezte, hogy ezer fájdalom nyilait hasogatják szívét. Az asszony eszendően zokogott e közben s a könyvek nedves barázdákkal szántották el szép arcát. A

Holnapra halasztották a vitát és Sággy Gyula kelt fel, hogy a pécsi borhamisítások dolgában interpelláljon.

Az interpellációra Darányi Ignác földmivelési miniszter azonnal válaszolt. Ismertette az Engel-czég ügyének minden fázisát, elmondotta a kormány intézkedéseit, amelyeket az egész Ház általános helyesléssel fogadott.

Az interpelláció a földmivelésügyi és a belügyminiszterhez volt intézve. Sággy Gyula csak a földmivelésügyi miniszter válaszát volt hajlandó tudomásul venni, szólásra kelt hát Perczel Dezső belügyminiszter és a maga részéről is olyan felvilágosításokkal szolgált, hogy a Ház ezt a választ is helyeslő tudomásul vette.

Ezzel zárult az ülés.

Áthelyezés, fejlesztés.

Debreczen, december 1.

(A debreczeni gazdasági egyesület 1898. év november hó 20 án tartott választmányi gyűlésén előterjesztette Kerpely Kálmán tanár, h. igazgató).

Ismeretes dolog az már a t. választmány előtt, hogy a Nagyméltóságú miniszterium tervbe vette a Pallag pusztán levő földmives iskolát onnan elvinni s máshová áthelyezni.

Miután Debreczenben többféle képen itélik meg az iskolának ezen áthelyezési ügyét és sok esetben téves hírek keringenek róla, szükséges, hogy ezen ügy a maga valódi állapotában jusson a nyilvánosság elé.

A tervbe vett áthelyezés okai a következők:

A Pallagon levő földmivesiskola ez idő szerint nem felel meg azon czélnek, a mi a földmivesiskolák tulajdonképeni feladatát képezi. A földmivesiskolák ugyanis legelső sorban arra hivatják, hogy a kisgazdák, a parasztgazdák fiait tanítsák meg a helyes gazdálkodásra. Második feladatuk pedig az, hogy jó béresgazdákat, udvargazdákat és jó munkavezetőket neveljenek. De nem az a czélja, mint általán tapasztalni lehet, hogy a földmives iskolát vég-

zett egyének, mint gazdatisztek szerepeljenek s maguknak a gyakorlati életben olyan alkalmazást és állást kívánjanak megszerezni, mely állásnak csak a felsőbb gazdasági szakiskolát végzett egyének felelhetnek meg.

Ezt a pallagi földmives iskolánál is sok esetben lehetett tapasztalni, mert a földmives iskola tanulóinak legnagyobb része iskoláit máshol folytatni nem tudó fiatal emberekből került ki s ott kiszagda fia csak kevés tanult. Azonkívül a gazdasági tanintézet első éves hallgatói szintén kint lakván a pallagon, a földmives iskolai tanulók emezeket utánózni kezdték s későbbi helyzetüknek egyáltalán meg nem felelő szokásokat vettek fel. Urat akartak játszani akkor, mikor csak kis gazdáknak készültek.

Az iskola végeztével pedig kikerülve az életbe, ott mindenütt azzal léptek fel, hogy ők Debreczenben végeztek. A nagy közönség legnagyobb része nem tudván azt, hogy Debreczenben földmivesiskola és gazdasági tanintézet van, a fiatal embereket debreczeni gazdasági tanintézetet végzett egyéneknek tekintette. Sőt még az önkéntességi jogot is megszerezték ezzel egyesek, miután a katonaságnál nem tudtak különbséget tenni a földmivesiskola és a gazdasági tanintézet között.

Ezek voltak az okok, melyek arra készítettek, hogy a földmivesiskola Debreczenben szét választassék a gazdasági tanintézettől s az Hajdumegye területén valamelyik városban felálltassék.

Minden másféle magyarázat ez ügyet illetőleg helytelen és nem felel meg a valónak.

A mi a gazdasági tanintézet fejlesztésének ügyét illeti, arra nézve eddig a következő tervet van felvéve:

Általános a panasz, hogy a gazdasági tanintézet hallgatói aránylag kevés gyakorlati ismereteket szerezhettek s leginkább csak elméleti kiképzést nyernek. Es ez a panasz a gazdasági tanintézet mai berendezése mellett birhat is némi jogosultsággal, mert a tanintézet második és harmadik évfolyama a városban van s innen a közlekedés a hét kilométer távolra fekvő gazdaságba nehézkes. Nem lehet az

elméleti előadásokat szerves kapcsolatba venni a gyakorlati utmutatással. Sok esetben el kell hagyni a gyakorlati bemutatókat, mert nincs alkalom és idő azok kivételére. Eppen ezért merült fel a terv, hogy a földmivesiskola áthelyezése után az egész gazdasági tanintézet kihelyeztessék a Pallagra.

Ezen áthelyezéssel rendkívül előnyösen lehetne megoldani az igazi gazdasági kiképzést.

Ha kint lesz az intézet, akkor megvalósítható a gazdasági szakoktatás legideálisabb alakja, a szemléltető oktatás. Az elméleti előadásokat szoros kapcsolatba lehetne hozni a gyakorlattal. Mikor az illető szaktanár egyik-másik kérdéstről tárgyal, azt nem kellene neki rajzokban vagy mintákban bemutatni, melyről tanulni vagy megérteni sokszor nagyon nehézkes, — hanem az előadás kint történhetne az illető tárgynál vagy munkánál s ott mindjárt bemutatható lenne az illető előadás anyaga a maga valóságában, úgy, a mint azt a gyakorlat tényleg ismeri és alkalmazza.

Hogy csak egy példát említsünk, a sok közül, pl. a ló kultúrájának előadása bizonyára sokkal érthetőbb, ha ott egy valóságos lovat lát maga előtt a hallgató és az előadó szaktanár e lovon mutatja meg az egyes testrészeket, mint ha azokat akár képeken vagy modelleken kellene megmutatni.

Ha ez a terv, t. i. az intézetnek Pallag pusztára való kihelyezése megvalósul, akkor a debreczeni tanintézet lesz az egyedüli az országban, mely a gazdaképzés egyedüli helyes módját adja meg a gyakorlattal szorosan egybekapcsolt elmélettel.

Igaz, hogy az intézetnek kihelyezésével a tanintézet tanári karának helyzete súlyosbodik, a menyiben a tanári-karnak is kint kell laknia. De az intézet tanári-kara a jó ügy érdekében egyetemlegesen lemond a városi élet előnyeiről s részéről az eszmét nem hogy nem pártolja, de azt lelkesedéssel s minden tőle telhető módon támogatja. Debreczen város pedig a földmives iskola áthelyezésével és a gazdasági tanintézetnek Pallagra való kihelye-

levélben Hardillier ur már Havreből jelentette a feleségének, hogy befejezte küldetését. Huszonnégy óra múlva Párisban lesz.

— Micsoda pokol nyílik meg előttem! zokogott a fiatal asszony s Regnault nyakába borult, a férfi pedig szólni se tudott a meglepetéstől. A szerelmesek másnap egy rakodó parton találkoztak, hogy eszeveszett végső bucsut mondjanak egymásnak.

Utazása közben Hardillier ur több rendbeli névtelen levelet kapott s a gyűlölet, a gyanúsító féltékenység a messze Keletről hanyat-homlok visszakergette Párisba.

— Ettől az embertől minden kitelik, képes arra, hogy magával vigyen, felbontsa leveleimet! szólt remegve az asszony, a mikor Regnault még egy végső találkát kért tőle. — Talán később. Szeressen addig is bátor szerelemmel.

Elváltak és nem látták többé egymást. Ennek most éppen három éve. Regnault képzeletében földidézte a végső bucsujelenetet: a rácsos kőpartot, az elhagyott utat, a sarkon a fiakerállomást. Este hat óra.

Három esztendő! Majd, hogy örömet érzett, amikor e szavak belehangzottak emlékei zsiabongó vásárájába. Amint elszakadt a kedvesétől, neki vetette magát a munkának, hogy elkábuljon vagy feledjen. Szenzációs bűnügyeket vállalt, rövidesen híres ember lett belőle. S most Robignyék, öreg barátai s szerencséjének

hűségese munkálói, meg akarják házasítani.

Ma este is nálunk vacsorál, hogy először találkozzék azzal, a kit Robignyék neki szántak. Madeleine imádni való angyal, tökéletes teremtés, mondják. S ő szeretni fogja, szeretni akarja, szenvedélyes lelkének minden exaltált hevével, odaadni magát, mind Hardillier asszonynak . . .

Csengettek. Annyi ideje sem maradt hogy leküzdje lelke viharzó indulatait s előtte állott a látogató, a kit a szolgálja bevezetett! Hardillier asszony . . . Regnault elébe sietett.

A belépő asszonyon semmi izgatottság; észre sem veszi, hogy Regnault kezét nyújtja neki. Ügyvédi irodában érzi magát s leül, mint a többi ügyfél, mint valami közönséges kliens . . . Aztán rövidesen, néhány percz alatt előadja jövetele czélját. Regnault csupa kacérságból viszonzta hűvös kimért magatartását. A mint elvégezte, felkelt, könnyedén biczentett a fejével, az ügyvéd az ajtóig kísérté, hivatalosan és hidegen.

— Köszönöm.

— Ajánlom magamat.

Ugyanez a hang ejtette e szavakat, amely még csak nem régen szerelmes bizsergésbe hozta egész valóját. Az ajtó becsapódott, a fiatal ember magára maradt, csupán finom ibolyaillat párái uszáltak a levegőben.

Regnault visszatért dolgozószobájába. Olyan jeges hidegség költözött a

szívébe. Lesujtotta ez a találka. Imádták egymást s együtt rezgett szívük minden parány idegszála; hónapokon át csupán ezért az asszonyért élt, ennek az asszonynak; a szive dagadott a látásán, a hangja megrészegítette. S ezt az asszonyt most, néhány percz előtt, mikor ott ült a szobájában, a piros bársony karosszéken, oly messze érezte magától, mintha sohse szerette volna.

Mintha hideg, éles pincelevegőt szivna. Halálos undor kapaszkodott a szívébe, végtelen keserűség fojtotta el akaratát, minden reményét. Főlemelte a fejét s megpillantván magát a tükörben, észébe jutottak Robignyék. Madelein, a mai estebéd, az eljegyzés . . . A hideg végig borzongott testén. Képzeletében előre látta, a mint szereti a fiatal leányt, s a mint később ugyanaz a halálos hidegség lepi el szívét, mint most, mikor régi kedvesét viszontlatta . . .

— S ezt az asszonyt én örültem szerettem!

Regnault remegett. Lesujtó tudatban felfogta a nagy semmit, minden emberi boldogság örvényét. Minek akkor megkísérteni a boldogságot?

Tollat fogott és levelet irt Robignyéknek. Nagy hálával megköszönte, hogy boldogságáért fáradoznak, de a terüknek — s az ő boldogságának — váratlan s elháríthatatlan akadályok állottak utjába.

zésével nemcsak, hogy nem veszít, hanem ellenkezőleg sokat nyer.

Legelső sorban is lesz olyan gazdasági tanintézet, mely ritkítja párját. Itt tanulhat legtöbbet, legkönnyebben és legalaposabban a fiatal gazda nemzedék.

Másodszor, a már felépült központi országos dohány kísérleti állomás, az intézet kihelyezésével csak nyerhet jelentőségében. E kísérletiállomással kapcsolatban tervbe van véve dohány jövedéki tiszti szakiskola és dohánykertész képző szakiskola. A gazdasági tanintézet tanárikara itt is közreműködhet.

A Pallagon felállított homoki minta szálló telep, melynek elő munkálatai már megkezdődtek s jövő évben már be is telepítették azt, kapcsolatos lesz egy szőlő munkás képző szakiskolával. Lesz tehát a gazdasági tanintézetet kívül még három szakiskola s így olyan telep fog ott keletkezni, melyhez hasonlót eddig találni sehol sem lehet.

Ilyen nagy arányú és tisztán gazdasági ágakat felölelő tanintézet és szakiskola telep bizonyára nagyobb dícsőség lesz, a városra nézve, mint a jelenlegi, szűk határok közt nehezen mozgó tanintézet.

A mi pedig a jelenleg s eddig is fennálló viszonyt a gazdasági tanintézet és Collegiumi tanító képző intézet közt, illeti az természetesen fen marad továbbra is.

A gazdasági tanintézet azon szaktanára is kik a tanító képző tanulóit gazdasági dolgok ismeretére tanítják, ezt a jövőben is megteszik s be fognak járni a collegiumba az illető előadásokat megtartani.

A tanintézet jelenleg városi épülete pedig az intézet kihelyezésével fel szabaddulván, a városnak rendkívül jó alkalom kínálkozik a naponként égetőbbé váló központi elemi iskola kérdését megoldani. Az épületet készen kapja, közvetlen a collegium szomszédságában és abból nagyon kevés átalakítással igen jó és szép elemi iskolát nyerhet.

Midőn ezekben röviden vázoltva vannak tanintézet jövőjét illető tervek és a földmives iskola áthelyezésének okai, azt hisszük hogy Debreczen város gazda közönsége csak örömmel üdvözölheti ezen eszméket, melyeknek mielőbbi megvalósítása Debreczen váronak tekintélyét, jó hírnevét nagyban fogja növelni s melyről Debreczen városra nézve csak előny háramolhat.

Ifj. Sporzon Pál
gazd. egyesületi titkár.

SZÍNHÁZ.

Színházi műsor.

Csütörtökön, december 1-én („B” bérletben) *Durand és Durand*. Vigjáték.

Pénteken, december 2-án („C” bérletben) *A párisi rongyszédő*. Dráma.

Szombaton, december 3-án („A” bérletben) *Oroszlánvadász*.

Vasárnap, december 4-én, délután: *Virágcsata*: este 7¹/₂ órákor, bérletszünetben: *Mozgó fényképek*. Stein (Benkő) A. cinemato grafus közreműködésével.

Hamlet.

Csaknem üres ház előtt declamálták tegnap végig Shakespeare Hamletjét. Nem azt akarjuk ezzel mondani, mintha egyes szereplők sem emelkedtek volna ki, hanem csak azt, hogy az összbenyomás inkább a darabnak már sokszor elmondott szépségét és erejét, mint a szereplőknek a legkisebb nuanceokig való alakítását

hozza előtérbe. Másrészt a színházlátogató közönség hajlama folytán nálunk a Shakespeare-tragédiák legnagyobb része csak arra való, hogy mindig készletben álljon s a rendes heti műsornak egyszerű másszor pótléku szolgáljon. Így aztán egyes szereplők játszhatnak kiválóan, de az előadás lehet mindamellet gyenge azon niveauhoz képest, melyet egy Shakespeare-előadástól megkívánunk, de a melyre hosszas és tüzetes készüllet mellett is nehéz fölemelkedni.

Igy volt tegnap este.

Fenyéri (Claudius, Dánia királya). **F. Csigházy** Etel (a királyné), **Tanay** (Horatio) szerepüket végigjátszották, mert nekik volt kiosztva. **Csatár** (Hamlet atyja szelleme) alakításából hiányzott a méltóság s komoly ünnepélyesség. **Bartha** a színészkirály gyönyörű mondókáját végig szavalta, **Sziklay** és **Püspöky** a sírásók paraszt-bölcességét sok természetességgel adták.

Komjáthy Hamletjét már előző évekből jól ismerjük. Játéka egész valójában megnyilatkoztatja Hamlet tépelődő lelkét, csak a páthosszal bánik kissé bőven s többször sietésbe ragadja a hév. E tavaly is említett, bár nem nagy hibáknak csaknem teljes leküzdését láttuk tegnapi játékában, mely hogy alapjában jó volt s hatást ért el, a nyílt színen kapott tapsok bizonyítják. **Fáy** Flóráról (Ophelia) csak jót írhatunk. Kedves jelenség volt, valóságos szép Ophélie, kinek szerelmi bánattól vert lelkét atyja halála megható, esendes örületbe viszi. Abban a pár nyílt és tiszta pillanatban, mely az örültek homályos lelkébe, mint visszajáró napsugár egy-egy percze belopódzik; így, mikor Ophélie, atyja halála villanván hirtelen eszébe, csaknem teljesen öntudatos zokogással földre veti magát, — fiatal színésznőnk tetőpontján állott tegnap esti sikerének. Nyílt színen megtapsolták. Nem felejtkezhetünk meg **Szathmáryról** (Polonius). és **Odryról** (Leartes). kik kis szerepüknek urai voltak s örömmel láttuk főleg **Odrynál**, hogy kisebb szerepeit is ambícióval dolgozza ki.

(k. b.)

* **Az édes.** Ilyen czimvel új darabot írt ifju Bokor József. Az a zenei intermezzo, amely ifju Bokor József új népszínművének, Az édesnek második felvonásában annyira megtetszett a közönségnek és a kritikának, pör tárgya lesz. Balassa Arminnak, a Parasztszívek című népszínmű szegedi szerzőjének a Budapesti Napló tegnapi számában közreadott nyilatkozata után nem nehéz kitalálni, hogy a szegedi szerző szerzői jog czimén indítja meg a pört ifj. Bokor József ellen. A nem érdektelen pör a budapesti törvényszék előtt fog folyni, mint amely a szerzői jog dolgában egyedül illetékes bíróság az ország egész területére nézve.

* **Színházi bírek.** December hó 2-án Pénteken, nagy műelvezetben fog részeseülni színházba járó közönségünk. A színház igazgatósága ugyanis kitűzte előadásra, az említett napra „A párisi rongyszédő”, a melyben Szathmáry Árpád játsza az ő „nagy” szerepének egyikét. (Vajjon melyik szerepében nem nagy ő?) Budapesten, 1885 ben került színre először ez a darab, a Népszínházban Szathmáry Árpáddal a czimszerepben. Valóságos dicsőhymuszokat zengtek a budapesti lapok akkor ez alakításáról Szatyi urnak, és a darab az akkori tavaszi hanyatló szezonban kasszadarab lett. Felhívjuk tehát a t. színházlátogató közönség figyelmét ez érdekes előadásra.

* **A pécsi színház igazgatója.** Pécsről telegrafálják lapunknak, hogy a városi közgyűlés ma egyhangulag Tiszay Dezsőnek adta oda a pécsi színházat. Ez a határozat főleg azért nagyon érdekes, mert

— mint mi is megírtuk — az odaváló színügyi bizottság három szótöbbséggel Somogyi Károlynak, az eddigi igazgatónak ajánlotta fel a színházat, a minek a következtében több színügyi bizottsági tag leköszönt állásáról. A haragnak oka azonfelül, hogy a pécsiek Somogyi működésével nem voltak teljesen megelégedve, főleg Somogyi magatartása, melyet Péccsel szemben tanusított. — Akkor megkérdezték, hajlandó-e Péccset maradni és ő azt mondta, igen, ha Kassán nem boldogul. Es hogy Kassán elbukott, pályázott is Pécsre, a hol a színügyi bizottság multkori határozata után a mai visszautasításban lón része. Ez rá nézve annál nagyobb baj, mert még Tiszai helyére sem mehet Miskolcra, mert az odaváló színházat meg Csóka Sándor kapta meg.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „Étthon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknel jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—8 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattárféléknek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

A debreczeni kir. járásbíróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Famunkatanítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskola műhelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészítő csoport. Szerdán es pénteken haladó csoport.

A népkönyha.

Tavaly télen szegény éhező gyermekek, munkaképtelen aggok és a sors nehéz csapásai alatt leroskadt szerencsétlenek egész raját látta el a debreczeni jótékony nőegylet meleg étellel. Sokszor elnéztük az éhezőket s látva a jótékony szívek áldásos munkáját, hálát adtunk a szegények és gazdagok közös Istenének, hogy a könyörület angyalait itt hagyta a földön. Mennyi nyomor lett itt elfeledve, befedezve, mennyi éhség csillapítva s mily forrásává vált az imádság és hálának a szív, mely itt irgalmat talált! Jó lelkek, az emberiség angyalai, szelid lelkű hölgyek osztottak itt ételt az éhezőknek s a szeretet művével legyőzték az ember legretentőbb ellenségét: az éhséget. A sáppadt, beesett, éhségtől kiászott arcok pár nap mulva szint nyertek s az angyali türelemtől fénybe vont arcok jóságos mosolya, ajkaik biztató

szava a szerencsétlenekben felgyújtotta az élethez való ragaszkodás ösztönét.

A debreczeni jótékony nőegylet, a minden áldozatra kész debreczeni városi tanácsal és a nagy közönség nemes szívével legyőzte a nyomort. Még most is látjuk lélekben a szegények arcáról legördülő hálakönnyekeket és az ajkaikról ég felé küldött ima minden betűje itt van a szívünkben.

Az emberszeretet eme fenséges művét az idén is folytatni akarja a jótékony nőegylet. — Segítsünk tehát az emberiség angyalainak áldásos munkájukban. Adjuk filléreinket a szeretet oltárára, nehogy kialudjék arról az a szent tűz, melynek lángjánál tenger köny szárad fel.

Adjunk, adakozzunk a népkönyhájáért, filléreinken Isten-áldása lesz, ki megfizeti szívünk áldozatát! (K—cz.)

— **Teljes tanácsülés.** Ma délelőtt 9 órakor teljes tanácsülés volt a városházán Degenfeld József gróf, főispán elnökletével, melyen a közvilágítás ügyét beszélték meg, hogy az kellőleg előkészítve legyen a rendkívüli közgyűlésre.

— **Hálaadó istentisztelet.** Ó császári és apostoli királyi felsége trónralépésének 50-ik évfordulója alkalmából a debreczeni autonóm orthodox izraelita hitközség Pásti-utcai templomában folyó évi decz. hó 2-án azaz pénteken délelőtt 7 órakor ünnepélyes hálaadó istentisztelet lesz.

— **Dániel és az István-malom.** A debreczeni István-malom küldöttsége (Sesztina L., Zádor L., Mayer E.) Thaly Kálmán orsz. képviselő vezetése mellett ma tisztelgett br. Dániel Ernő kereskedelmi miniszternél, meghíván őt a malom ötven éves jubileumára. A miniszter nem ígérte teljes bizonyossággal a megjelenését, de kijelentette, hogy ha a körülmények megengedik, okvetlenül elmegy az ünnepre.

— **A vármegyéről.** Hajdúvármegyénél e hó 10-én Degenfeld József gróf főispán elnöke alatt a számonkérőszék ülészik az állandó választmány pedig egy nappal előbb ülészik. Folyó hó 15-én pedig megyegyűlés lesz, a melyen Csongrád-megye ismeretes nagyfotosságu köriratát is tárgyalják.

— **A nőegylet új választmányát,** mely most alakult, a tegnapi ülésen lendületes beszéddel üdvözölte S. Szabó József titkár, minden tagnak szívére kötven a nőegylet intézményeinek hathatós támogatását. A választmány közelebbi közvacsorát rendez és társadalmi uton minden lehető megtesz, hogy a népkönyhát az idén is megnyithassa.

— **Egy debreczeni festő sikerei.** Bosznai István, a debreczeni ev. ref. főgimnázium művész-tehetségű rajztanára, a budapesti téli műtárlaton most is több képét állította ki, amelyekről a műkritika nagy elismeréssel nyilatkozik. Főképen „Esthangulata” cz. tájképet dicsérik.

— **Széchenyi Andor gróf válópöre.** Széchenyi Ödön gróf basa fia Andor (a nagy István unokája) válópört indított neje, az orosz Koroszlóv Janicska ellen. A gróf követelte kis fiát is kiadatni. A kir. tábla kimondta a választ, de a fiút apjának hagyta meg.

— **A régi gárda halottja.** Simig Sándor, nyugdíjazott pénzügyi tisztviselő, volt 1848/49-iki honvéd-hadnagy ma, december 1-én, 72 éves korában elhunyt. Legyen neki könnyű a föld!

— **A szem egészségiana.** Ivtartóimat tisztelettel kérem, hogy az előfizetési felhívást, mivel a könyv nyomtatása iránt már intézkednem kell, czímre visszaküldeni sziveskedjenek. Debreczen, december 1. Burger Péter dr.

— **A Zion-egylet vigalma.** A Zion betegsegélyző egyesület a télen vigalmat rendez. A rendező bizottság december 4-én, vasárnap délután 3 órakor ülést tart (főpiacz, Weisz Sándor féle ház), a melyen a vigalom iránt intézkednek.

— **A Debreczeni Fröbel gyermekkert** egyet 1898. évi december 11-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az egyleti helyiségben közgyűlést tart, melyre az egylet tagjait ez uton is meghívja az elnök.

— **Állami képes levelezőlapok.** A kereskedelemügyi miniszter intézkedett, hogy többféle állami képes levelezőlap állítsák elő, melyek hivatva lesznek a hibás magyarsággal ékeskedő német gyártmányokat a forgalomból kiszorítani. A közoktatásügyi miniszter a napokban hivatalosan értesítette a kir. tanfelügyelőségeket, hogy a keresk. miniszter harmincznegy-féle képes levelezőlapot adott ki, melyek történeti eseményeket, festői vidékeket vagy középületeket, hazai monumentális épületeket ábrázolnak s egyszerűen felszólítja még azokat, hogy az állami képes levelezőlapok terjesztését az országban előmozdítsák, a mennyiben ezeket tankerületük tanítóinak figyelmébe ajánlják. Ilyen levelezőlapok a postahivatalokban is 2 krajczárért lesznek kaphatók.

— **Áttérés, vagy kilépés?** A m. kir. közoktatásügyi miniszter körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben bővebben ismerteti az egyházi politikai törvények életbe lépte óta gyakorlatban levő áttérési módozatokat és e tárgyban keletkezett rendeletek pontos betartására utasítja az egyes vallás felekezetek egyházi hatóságát. Egyben kimondja, hogy ezentul az áttérési okmányokban ez a kifejezés, hogy „áttérés” mellőzendő s helyette a „kilépés” szó használandó.

— **Az újságírói sorsjáték főnyereményei.** Pár nap óta ritka szép látványosságban gyönyörködhetnek a Kossuth Lajos-utczán járó-kelők. Ez az újságírói sorsjáték kezelőségének kettős kirakata, melyben ki vannak állítva a Budapesti Újságírók Egyesülete által rendezett sorsjáték főnyereménytárgyai. A sorsjáték-bizottság, mely magát kiegészítette Radisich Jenővel az orsz. iparművészeti muzeum igazgatójával és Keszler József dr. tanárral, Jeszenszky István dr. kir. közjegyző jelenlétében vizsgálta meg a sorsjáték kezelősége által beszerzett nyeremény-tárgyakat, melyek egytől-egyig Bachruch cs. és kir. udvari szállító ékszerész hírneves műhelyéből kerültek ki. A 100,000 korona értékű főnyeremény pompája, szépsége művészi kompozíciója valósággal meglepte a bizottságot, s a szakértők gondos megvizsgálás után konstatálták, hogy értékére nézve is teljesen megfelel a megszabott feltételeknek. Ez a főnyeremény egy egész ékszer garnitúra, mely gyémántokkal és hatalmas drága-gyöngyökkel kirakott diademből, nyakékból, karpereczből, melltüből, fülbevalóból és egy gyűrűből áll. Olyan ékszerek, amiket bármelyik fejedelmű is büszkén viselhet. A 20,000 koronás főnyeremény egy pompás gyémántokkal kirakott nyakék és fülbevaló. A bizottság arra vonatkozólag is konstatálta, hogy ugy ötvösművészeti szempontból, mint értékére nézve egyformán meg-

felel a feltételeknek. A bizottság ezenkívül a többi nyereménytárgyat is gondosan megvizsgálta, s valamennyire nézve a legkedvezőbb véleményt mondotta ki, amit azután a jelenvolt kir. közjegyző jegyzőkönyvbe foglalt. A nyeremény-tárgyaknak állandóan sok a bámolója. Főképp az esti órákban, amikor pazar villamos világítás mellett valósággal kápráztató látványosságot nyújtanak. A sorsjáték első huzása már január 4-én megtartatik a vigadó nagytermében, s így a közönség jól teszi, ha mielőbb ellátja magát sorsjegyekkel, annyival inkább, mert innen-onnan elfogynak, olyan nagy a kelendőségök. Minden sorsjegy, melynek ára csak 50 kr. mind a hat huzáson játszik, s így egy sorsjeggyel hat nyereményt is lehet csinálni. A sorsjáték kezelősége kötelezi magát, hogy a nyeremény-tárgyakat, ha a nyerő fél kívánja, 20% levonása mellett készpénzzel visszaváltja.

— **Ajándék előfizetőinknek.** Aki a Debreczeni Ellenőrről e hó elejétől előfizet, ingyen kapja a Civis Naptárt.

— **A Szabó Lajos fiak czég** ma lapunkhoz csatolt leszállított árakról szóló mellékletére felhívjuk az olvasóink figyelmét.

— **Egy női- és férfi-divatáru üzlet** Nagyváradon, a legélénkebb helyen — családi okok miatt — kedvező feltételek mellett eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt Pongor József Budapesten, IV. Kristóf-tér 2.

— **Uj találmány.** Legjobb a Fáy féle rögtön finomító és szépítő arceréme. Zsirtalan! Higanyt nem tartalmaz! Egy tégely 1 frt, hozzá való szappan 50 kr. Debreczenben kapható: Dr. Rotschnek V. Emil és Tamássy-féle gyógyszerertárban, valamint a készítőnél Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

A nőegylet választmányi ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, december 1.

A debreczeni jótékony nőegylet tegnap délután 3 órakor népes választmányi ülést tartott az árvaház nagy termében, Veressné Szathmáry Teréz elnöklésével. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után bemutatták az új választmányt, mely a következőképpen lett egybeállítva:

Ábrahám Lászlóné, Áron Manóné, dr. Balkányi Miklósné, Balázs Ödönné (uj), Bosznay Istvánné, Benyáts Emilné, Baróthy Béláné (uj), Béressy Sámuelné, Brunner Edéné, Bészler Károlyné (uj), ifj. Csanak Józsefné, Csiky Lajosné, Fráter Erzsébet (uj), Füleky Pálné, Fürst Ödönné (uj), Géresi Kálmánné, Göttl Nándorné, Györfly Józsefné, Hutiray Béláné (uj), Jablonczay Kálmánné, Joó Istvánné, Kolbenhayer Kálmánné (uj), Káfká Róza (uj), Karay Sándorné (uj), Kaszanyiczky Endréné, Komlóssy Arthurné, Komlóssy Dezsőné (uj), Konecz Ákosné (uj), dr. Kola Jánosné, Kölcsey Sándorné (uj), dr. Legányi Gyuláné, Márk Pálné, Mayer Emilné, Mitrovics Gyuláné (uj), Meskó Antalné (uj), Mózer Adolfné, Muraközy Róza, Naszády Ivánné, dr. Nagy Lajosné (uj), dr. Oláh Miklósné (uj), Orosz Endréné (uj), dr. Pally Miklósné, Pünkösty Ferenczné (uj), Paksy Imréné, dr. Popper Alajosné, Pénzes Sándorné (uj), Riesz Lipótné, Berger Mórné, Berger Jenőné, Rössler Richárdné, Szallár Ferenczné, Szabó Miklósné, Szathmáry Mihályné, V. Szabó Jánosné, Szücs Kálmánné, Sass Béláné, Stegmüller Sándorné, Sziegmeth Károlyné, Sesztina Jenőné (uj), Takács Ferenczné, Tikos Istvánné, Tóth Béláné, Tüdös Jánosné (uj), Varga Ferenczné, Varga Károlyné, Vértessy Lajosné, Vecsey Imréné, Veszprémy Zoltánné (uj).

Az új választmányt S. Szabó József a négyelet ügybuzgó titkára üdvözölte szép szavakban, azon óhajlásának adva kifejezést, hogy legyen működésük áldásos.

Több segélykérő ügyének elintézése után élénk eszmeesere indult meg egy a tél folyamán rendezendő multság érdekében. A felvetett eszme általános helyeslésre talált és a választmány elhatározta, hogy január hóban táncszal egybekötött közvacsorát rendez s esetleg vacsora alatt tréfás dalokat, mulattató apróságokat adat elő. A teljes program egybeállítására a hölgyek egy bizottságot választottak.

Végül szóba került a *népkönyha* is. *Veressné Szathmáry Teréz*, a négyelet elnöke, rámutatva a múlt télen dolgozó népkönyhára és azon könyvekre, melyeket tavaly a négyelet felszárított, azon óhajlás ad kifejezést, vajha a télen is sikerülne a városi hatóság és a nagyközönség áldozatkészségével a népkönyhát felállítani. A választmány egy szívvel lélekkel hozzájárult az elnöknő indítványához és kimondta, hogy egész törekvésével rajta lesz a népkönyha felállításán.

Némely apróbb folyó ügy elintézése után az elnöknő buzgó és egyesített munkára híván fel a választmányt, az ülést 5 órakor feloszlatta.

Adjá Isten, hogy a hölgyek kedves ajkairól elhangzott eszmék gyümölcsözők legyenek!

Igazi humanizmus!

A mai társadalmi életben, a hol minden lépten-nyomon csak érdekek, csak realizmussal, csak önzéssel találjuk magukat szemben: igaz öröm tölti el lelkünket, ha eme egoizmusnak tömkelegében az idealizmusnak, az igazi humanizmusnak emelt oltárát is láthatjuk.

Ily oltáron hozott áldozattal szemben álltunk ma a helyb. izr. iskolában, a hol 70 szegénysorsu gyermeket öltöztetett fel az iskolaszék tetőtől talpig.

És e naptól fogva immár nem fáznak, nem dideregnek a szegénysorsu iskolás gyermekek, szél, hideg nem veszi meg őket: a jótékonyság, az igazi humanizmus felruházta őket: áldottak a kezek, akik e ruhákat reájok adták.

Hogy iskolásgyermekünk évről évre nyernek téli ruhát, annak érdeme az elnökség buzgólkodása mellett első sorban Darvas Izidor iskolapénztárosé, aki nem kímél időt, fáradságot és áldozatot és heteken át buzgólkodik, gyűjt, alkuszik kereskedőkkel, suszterekkel, szabókkal; beszerzi az anyagot, szabat, varrat és nem nyugszik, míg mindegyik szegény gyermek nem kapott ruhát.

A ki végignézte ma azokat a szegény gyermekeket, kiknek sápadt arcukat az örömpírja borította, hogy magukra vették a jó puha és meleg ruhát, bizony könny tolt a szemébe, a hogy könnybe lábadtak az én szemeim is.

Kuti Zsigmond.
igazgató-tanító.

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A Picquart-ügy.

Budapest, november 30 A *Figaró* — mint Párisból jelentik — azt hiszi, hogy a semmitőszék nem igyekszik majd megakadályozni a haditörvényszék *Picquart* ellen való eljárását, hanem a kormányt megkeresi az ügyiratok átadása iránt és felszólítja, hogy a *Picquart* ellen való eljárást kísérelje „figyelemmel”, míg a semmitőszék a Dreyfus-ügyben be nem fejezi a vizsgálatot. Ezzel szemben a *Matin* úgy vélekedik, hogy az igazságügyi palot-

tában „az a nézet uralkodik, hogy a semmitőszék nem fog beleavatkozni a *Picquart*-ügybe és ha a *petit bleu* s a többi irat áttételét kérné, azt december 12 ike előtt visszaadja, hogy később újra elkérje.

A színészet története Debreczenben.

— Folytatás. —

A színház építésére először Ybl Miklóssal foly az alkudozás, de később Skálniczky Antal pesti építész terve fogadtatott el, 145.415 frt 20 kr. eredeti előiránnyal. Az építés kivételére azonnal pályázat hirdettetvén, 3 pályázó közül Vecsey Imre debreczeni építész ajánlata fogadtatott el, ki a színház épületének felépítésére 101.500 forintban vállalkozott és az építést 1861. augusztus havában tényleg meg is kezdte, a város által megvett Semsey-féle telken, mely Czegléd-utczán a Komáromy és a Fried-ház között fekszik s mely észak felől Csapó-utczára is kinyitott.

Alig kezdetett meg az építés, midőn a politikai viszonyok ismét megváltoztak és városunk alkotmányos tisztikara is leköszönvén, helyébe provisorius tisztikar lépett.

El kell azonban ismernünk, hogy az új tanács, élén Szöllösi János polgármesterrel, lelkiismeretes buzgósággal folytatta a színház ügyét; városi szünügyi bizottság neveztetett ki, melynek jegyzőkönyve és főként az építés haladása mutatja, hogy az ügy nem hanyagoltatott el. Közben az építés költségeinek fedezésére új kútforrások nyitattak; eladatott e végre a városi közlegelőnek a Homokkerttől délre fekvő egy része, melynek eladása különben a polgárság olyan visszatetszésével találkozott, hogy máig is „Átkos föld” nevet visel; ugyane célra némely zámi földek is bérbe adtak. Ezekből 1862-ben 17.000 frt jött be.

De 1864-ben nagyrészt már készen állott az új színház és ugyanez év deczemberében Szerdahelyi Kálmán pesti színész ajánlatára Mühlendorfer Vilmos pesti színész megbízott a színházi gépezetek elkészítésével, melyek teljes helybeszállítással és felállításával 25.000 frtba kerültek. A színházra fordított összes költségek 1866. ápril haváig 201.669 frt és 39 frt tettek.

1865-ben az építés teljesen bevégeztetvén, a debreczeni állandó színház ez év aug. 20 án, majd ünnepélyesen október 7-én a Katona „Bánk-bán” tragoediájával és Jókai Mór prologjával, melyet Jókainé Laborfalvy Róza asszony szavalt el, megnyitott.

A művésznőt a városi közönség ezüst koszorúval tisztelte meg. E színház minden tekintetben megfelel a művészet és Debreczen igényeinek, nézőhelye 1800—2000 embert fogad be és mind biztonság, mind kényelem, mind czélszerű berendezés tekintetében a kor színvonalán áll; szüni berendezése, ruhátára, gepezetei és díszletei pedig olyanok, hogy mai nap szakértők bizonyítása szerint a fővárosi színházak után hazánkban az első. — Így jött létre Debreczenben tisztán és egyedül a városi közönség áldozatkészségéből az állandó színház, nemzeti kulturánknak nagy előmozdítására, e városnak pedig épen úgy hasznára, mint méltó dícsőségére.

Az 1861-ik év elején ápril végeig még a Láng Bódi szintársulata játszott Debreczenben. A Nánássy-ház azonban már arra az időre sem volt alkalmas színházi helyiségül, míg az új színház felépül. Reszler István vállalkozott egy ideiglenes fa alkatrészekből készült színház építésére, mely a Péterfia-utca elején még 1861-ben

elkészült és ebben tartattak a szüni előadások az állandó színház felépüléséig, folytonosan a Reszler igazgatása alatt.

Midőn az állandó színház elkészült, a városi tanács pályázatot nyitott az igazgatói állomásra. Öt folyamodó közül a Reszler feltételei voltak a legelőnyösebbek és az új színház 1865. ápril 12-én csakugyan neki adatott ki 3 évre. A szerződés főbb pontjai voltak: a városi szünügyi bizottság intézkedési jogát mindenben fentartja, a város ad minden szüni évadra 60 öl tüzfát, a légszecsivilágítás költségeit a város viseli; pénzbeli segélyt a város első évben nem ad, de a másik két évre havonként előre fizetendő 150 forintot, a szünlapokat és hirdetményeket a város ingyen nyomatja.

(Vége köv.)

Baedecker halála.

Essenből jelentik, hogy ott Baedecker Gyula a napokban meghalt. Baedecker az általánosán ismert piros utazási könyvecské megalkotója.

JOHN BULL:

A hidegvérű angol
Bármerre is barangol,
Baedeckert visz magával,
Egy egész talyigával.
Étötte unos-untalan
Az egész uton nyitva van.
Belőle tudja, hol vagyon,
Hol érzi jól magát nagyon,
Hol kaphat véres biftiket,
S azért vajon mennyit fizet.
Mert hát az angol telivér,
S azt nézi mindig, hogy mit ér,
Amért ő ad sterlingeket,
És izzaszt drága ingeket.
De vigye el a kánya,
A fő a tudománya!
Berlin, Páris és Róma bár,
Hová megy ő, jól tudja már:
Megy táriba, muzeumba
És holtig meg nem unja.
A könyveket halomra rakja,
Igy szaporul az uti akta.
Csak mindég tudományos!
Ezt vallja Bull, a János.
Légy áldott, drága Baedecker,
Ki mindnyájunkat érdekel.

UNCLE SAME:

Az én hazám Amerika,
Hareholt velem spanyol-bika.
Most nagy hatalom lettem,
Az ég ragyog felettem.
Baedecker nélkül értem el,
Mit kivított e hős kebel.
Nem jártam én biz máshova
Londonba, Bécsbe, — nem, soha!
S azt mondom újra végül:
Mindég Baedecker nélkül!

MONSIEUR:

Finom vagyok s vigyázatos,
Zsebembe' cseng sok száz hatos.
Hogy hol kell elmulatni jól,
Tudom Baedecker lapjiról.
Itthon csak a Mulin Rouge ez,
Hol a tánczosnő szép s kecses.
Bécsben pedig Wenedig,
Hol elleszek egy hétig,
És így tovább, mind följegyezve,
Mutatja e piros könyvecske.
Hol s merre van kokott,
Ezt megtalálni ott,
Melyik heves, melyik kaczer,
Megtudni ezt be sokat ér.
Baedecker, jer szívemre,
Hiszen te vagy szerelme!

MAGYAR MISKA:

Nem hallottam még ez urat,
Kin a francia ugy mulat,
Kin a francia ugy elmulat,
Kit megvesz minden angol,
Ha Európán csatangol.
De nem kedves a yankeenak,
S egyáltalában senkinek,
Ha van esze magának,
Amely utat találhat,
Bármerre jár, bármerre megy, —
Világos, mint az egyszeregy.
Baedekert én nem ismerem,
S kezembe azt nem is veszem.
Utazni ugy se szoktam
Külföldi államokban,
Itthon vagyok csak egyre én,
Ez áldott magyar földtekén!

BAEDECKER SZELLEME:

Ki annyi tájat összeirt,
S végül meglelte itt e sirt, —
Meglélheti-e az utat,
Mely a mennyek felé mutat.

Mongódn.

Irodalom és művészet.

* **Tóth Béla könyve.** Tóth Béla kiváló írónknak egy új kötete jelent meg. Ujabb dolgozatainak kiválasztott, becses darabját vannak benne összefoglalva; összesen 38 kisebb önálló dolgozat, 327 lapon. A könyv a Légrády Testvérek kiadásában, igen eszinosan kiállítva került ki. Ára füzve 1 frt 80 kr.

Az újabb írók közt talán egy sincs, akinek művei annyira belopóztak volna az olvasóközönségnek nemcsak szívébe, hanem ítéletébe, sőt lelkiismeretébe is, mint a Tóth Béláé. Irodalmi működésének hatását szinte nehéz összehasonlítani más írók hatásával. Mélyebben kevés újabbkori író tudott hatni a magyar szellemi életre, mint ő; igazabban pedig talán egy sem.

Most, hogy kisebb dolgozatai így össze vannak gyűjtve, tisztán meg lehet látni ennek a hatásnak titkát, de hasznát is. Tóth Béla írói egyénisége már a modern magyar világhoz tartozik. Széles és alapos tudása, független és szabad ítélete s a személyek és dolgok mélyébe ható megfigyelő szeme már maga is becses tulajdonsága egy írónak, de talán még ennél is becsesebb az az emelkedett és művelt világfölfogás, amivel ő a mi kicsiny és nagy dolgainkat fürkészzi.

Egy hamarjában nem találunk irodalmunkban nála függetlenebb és — jobb értelemben véve a szót — európaibb szellemet. S ha az ő szellemén átszűrve még a keményfejú szittya is szívesen veszi a tudást, ennek az a magyarázata, hogy Tóth Béla modora, gondolkodása mellett is szigorúan magyar. Nemesak gondolkozásában és fordulataiban az, de stílusának és nyelvének minden ízében is. Nyelvezetének tisztaságáról szinte azt lehet mondani, hogy az ma a magyar irodalomba vezet.

Nemesak a hazai, de az élő külföldi tárczairók közt sem tudunk egyet is, aki ilyen szellemi gazdagságot tudna így egyszerre az olvasó elé tárni. Szinte bűbajos az, amint egymást válogatja ebben a könyvben a Kelet pompás leírása a természettudományi fantazmagoriákkal, hogy erre megint egy humoros zárdai történet, majd még egy város leírása következzék s ismét egy borzalmas éjféli mise leírása, azután derült olasz históriák (Tóth Béla a török és olasz éghajlat alól szinte esodákat tud mesélni) s ismét szeretetreméltó budapesti dolgok, esomó nyegleség kikacagás (ekszleksz, a borralvaló, stipendisták, stb), majd igen komoly és mégis igen szép dolgok a vallásról, az emberiségről, a római pápáról, a magyar

kegyelmes urakról és még százféle más olyan tárgyról, ami már mindenkinek megfordult egyszer az eszében valahogyan, de csak ködös sejtelem gyanánt.

Azért örömmel adjuk ezt a becses kötetet az olvasó kezébe, még azok kezébe is, akik a magyar tárczairásnak ezeket a drága gyöngyeit egyszeri olvasáshól részben talán már ismerik.

KÉRDEZZÜK MEG A HÁZIORVOST!

Krondorfi
alkálikus természetes
savanyuvíz

Mint NYÁLKAOLDÓ SZER

ugy magában mint meleg tejjel vegyítve
KÖHÖGÉSNÉL, REKEDTSÉGNÉL,

TÜDŐHURUTNÁL stb.

legjobb gyógyszerrel ajánlatik.

NEHEZEN EMÉSZTŐ GYOMORHURUT-
NAL KITŰNŐ HATÁSA VAN!

1014-10-1

CSARNOK.

Harcz a szerelemért.

Regény három kötetben.

— Fordította: Váradi Ödön. —

(Folytatás.)

29.

— De a tengeri utazás mégis majdnem sirba vitt, — mondá Frank. Nem is maradok életben, ha kedves Grey barátom nincs mellettem.

Azután kezdett beszélni Grey szívjóságáról s őt a legjobb embernek mondta az egész világon.

Egy más ember, mint Archie Ravel, talán rossz néven vette volna, hogy ily módon Talbot Grey miatt ő kevesebb figyelembe részesül. De ő az egoizmusnak nyomát sem mutatta s így Georgina mélyebb érzelmeket benne nem támasztott.

— Nem szeretném, ha feleségem volna — mondá — mert ha ő énekel, szinte elvarázsol, elkábit s ha vadfutással átvágtat a mély árkokon, lélegzetem is eláll.

De jelenléte első napjaiban is már megváltozott nézete.

Most gyengéd nővére gyanánt tekinté Georginát s mint figyelmes betegápolónét.

Galkan beszélt s lassan járt-kelt, nőiesnek és komolynak mutatkozott.

Archie tehát bizonyos kíváncsisággal nézte, mint fogja fogadni Mr. Greyt.

E fogadás valóban benső és hálás volt, mert ugy tekintették őt, mint Frank életmentőjét.

A magas, rokonszenves arzu férfiú Miss Colshesterre mély hatást tett.

Mielőtt megérkezett volna ide, Colchester Hallban egy levelet irt Frankhoz, melyben többek között e sorok is valának olvashatók:

„Egy sajtáságos kéréssem volna, melyet, remélem, barátaid minden aggály nélkül teljesíteni fognak. Angolországból való távollétem alatt oly dolgok adtak elő magukat, melyek szükségessé teszik, hogy egy ideig — meddig, magam sem tudom, — incognitóban maradjak. A név, melyet választottam, Selvin, második keresznevem. Ha azt mondom, hogy ez atyám beleegyezésével történik, ugy meglehetsz győződve róla, hogy ez komoly ok miatt történik.

Frank megmutatta a levelet atyjának, Georginának és Ravelnek.

Utóbbi komoly arcot vágott, Mr. Colchester pedig mondá:

— Nekünk egyre megy. Ő azon férfi, ki visszahozta gyermekemet, s én szívesen látom, bárhogya is nevezzék.

E szerint Talbot, amint megérkezett, mint Mr. Selvin lón fogadva.

Talbot volt ezentul Georgina kísérelője. Szerette a női társaságot s ekképen ideje nagyon kellemesen telt el. Két vagy három hónap mulva e kellemes helyzetben a mult mindinkább eltűnt emlékezetéből s nem sokáig tartott, mig azon meggyőződésre jutott, hogy itt egy nagyon szép ifju nő körülbelül 200.000 forint vagyonnal csupán arra vár, hogy a szót kimondja, melyet pedig kiejteni nem volt szabad.

— Meg vagyok kötve — mondá gyakran magában — egy lényhez vagyok bilincselve, ki sohasem lehet az enyém.

Georgina e nemes kedély engem bizonynyal boldoggá tenne.

Archie is ott tölté az időt, hét hét után, de ott létének főoka mégis az volt, hogy Frank nem akarta elboesátani.

— Igen, ő nagyon derék ember — mondá Archie egy ilyen alkalommal — s az nagyon jó, hogy ön őt mint ilyet elismeri, Mr. Colchester.

— Miért?

— Mert ugy látszik, hogy közte és Miss Georgina között oly viszony keletkezett, mely rendesen előhírnöke az eljegyzésnek, egybekelésnek.

— Én meg mit sem vettem ebből észre — szólt Colchester — de ha így van, ugy ez kedvemre volna. De Mr. Greynek nem szabad tudnia, hogy minden nehézség nélkül elveheti leányomat.

— De viszonzá Archie, — azt hiszem, e tekintetben nem kell vetélytárstól tartania.

— E környéken bizonyára nem. Mert Georgina nehezen határozna el magát ugy arra, hogy egy paphoz, — legyen ez akár szegény, akár gazdag — menjen mint egy kis birtokoshoz, kiknek nincs a vadászaton kívül más gyönyörűsége.

— S így?

— Két évvel ezelőtt egy gentleman volt itt Soltonnal. Ez egy hosszú széles vállu theologus volt Oxfortból, ir származásu, erős, volt, mint valami oroszán, de egyszersmind szelid volt, mint valami bárány. Most egy kis lelkészi állást tölt be Herlfor és chiveben, majdnem egy fél mértföldnyi távolságban egy Ryland nevű helységtől.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. december hó 1-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%	—	119.75	120.25
„ vasuti beruházási köt. 4 1/2%	—	120. —	121. —
„ koronajárdék 4%	—	97.75	98.25
„ regále vált. köt. 4 1/2%	—	100.25	101. —
Osztrák aranyjárdék 4%	—	120. —	120.50
Egységes államkötvény 4 1/2%	—	100.75	101.25
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	138.75	139.75

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	389. —	389.50
Osztrák hitelbank részvény	—	359.60	359.80
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	101. —	101.50

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogban 4%-os sorsj.	—	122.25	123.25
„ 3%-os	—	103. —	104. —
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	—	120.25	120.25
Magyar vörös keresztsorsjegy	—	10.50	11. —
Osztrák „	—	19.50	20. —
Olasz „	—	11.60	11.90
Bazilika sorsjegy	—	6.60	7.10
Jó-szív „	—	3.80	4.20

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	— — —	5.66	5.75
20 márkás arany	— — —	11.79	11.83
20 frankos arany	— — —	9.55	9.59
1 Sovereigns	— — —	12.05	12.09

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. november 30-án.

Több napi szünet után a malmok ma élénkebben vettek részt a buzaüzletben. Nem annyira a lisztüzlet javulása, mint azon körülmény birta őket vásárlásra, hogy jutányos kínálattal állottak szemben.

Elkelt mintegy 32,000 mm. eleinte 5—10 krral olcsóbban, az üzlet vége felé az árak valamivel javultak.

Rozs változatlan.

Tengeri szilárd.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 82 k. 10-90 forint, 100 mm. 80 k. 10-75 forint, 200 mm. 80 k. 10-80 forint, 100 mm. 79-5 k. 10-70 frton, 200 mm. 79 k. 10-75 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az üzlet ma szilárdan indult meg. Az élénkebb forgalom a készáruüzletben fedezésekre és véleményvásárlásokra ösztönzött és ennek folytán ismét 5 krnyi javulás állott be.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza márcziusra	9.71 — 9.73
Rozs márcziusra	8.53 — 8.55
Tengeri májusra	4.81 — 4.83
Zab márcziusra	5.96 — 5.98
Repcze augusztusra	12.40 — 12.50

Délután 4 órakor zárlat:

Buza márcziusra	9.69 — 9.70
Rozs márcziusra	8.49 — 8.50
Zab márcziusra	5.96 — 5.97
Tengeri májusra	4.78 — 4.78
Repcze szeptemberre	12.40 — 12.45

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 62. Bérlet 50-ik szám. „A.”
Ma, csütörtökön, 1898. évi december 1-én:

Durand és Durand.

Vigjáték.

SZEMÉLYEK:

Coquardier, józsefu vidéki birtokos — — — — Szathmáry.
Durand Albert, fűszer nagykereskedő — — — — Tanay F.
Louise, Coquardier leánya — — — —
Albert (fűszeres) neje — — — — T. Halmi M.
Durand Albert, híres ügyvéd, a fűszeres unokatestvére — Székely S.
Ce la Haute Toureilené — — — — Kiss Irén.
Irma, leánya — — — — Szabó Irma.
Papuarete — — — — Cserényi.
Allamügyész — — — — Antalfi A.
Törvényszéki elnök — — — — Markovits.

Holnap, pénteken 1898. Deczember 2-án:

A párisi rongyszedő.

Színmű 5 felvonásban.

NYILT-TÉR.

Tisztelet annak, akit megillet!

Wilhelm Ferenoz gyógyszerész urnak Neunkirchenben Bécs mellett, a következőket írják Altonából 1897. évi augusztus 11-iki kelettel:

Immár 70 éves vagyok, és 10 év óta csontizületi rheuma és hámrhoid-csomó miatt szenvedtem, de segítséget nem lelhettem. Csupán az ön Wilhelm-féle antiarthritis és antirheumatikus vé tisztító-theája volt képes bajomtól 3 hét alatt teljesen megszabadítani. Ezért önnek és a grófnőnek, kinek nyilatkozatát a lapokban olvastam, legjobb köszönetemet fejezem ki.

Legmélyebb tisztelettel

Aokermann Kristóf, magánzó

Altona Hamburg mellett Reichenstrasse 6.

Kapható minden gyógyszerárban.

Eladó birtok.

Debreczen város határában az Elepen

egy 32 nyilas tanyabirtok

(első osztályú szántóföld)

a szükséges gazdasági épületekkel kellően ellátva,

kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítás kapható a Berger Henrik czég Széchenyi-utca 21. szám alatti irodájában.

Gyermek-játékok

és

Karácsonyi ajándéktárgyak

legjutányosabb árban kaphatók

Szent-Királyi Tivadar

műipar-üzletében.

Civis Naptár

megjelent. Ez a kalendárium rendkívül érdekes tartalommal, számos szép képpel bir. A czimtar az idén ismét terjedelmesebb.

Kapható a Csokonai-nyomda és kiadó-részvénytársaságnál, minden könyvkereskedésben és tőzsdében példányonként

36, bekötve 46 krajczárért

Népszerű naptárunkat, mely immár közzükségletet képez, feleslegesnek tartjuk hangzatos frázisokkal agyondicsérni. Tény az, hogy a naptárt évről-évre bővítjük s hogy mindenképen városunk és a vidék érdekeit szolgálj k vele.